

DYSLEXIEBELEID MERCURIUSCOLLEGE

Inhoud

DYSLEXIEBELEID MERCURIUSCOLLEGE	1
Inleiding	2
Wat is dyslexie?	2
Gevolgen van dyslexie	2
Technisch/inhoudelijk.....	2
Organisatorisch	2
Sociaal/emotioneel.....	3
Dyslexieverklaring.....	3
Wat doet de school?	3
Faciliteiten voor dyslectici	4
Mogelijke faciliteiten zijn:.....	4
Digitaal materiaal.....	5
Verplichte talen en keuzemogelijkheden	5
Officiële regelingen m.b.t. het eindexamen	5
Signalering.....	6
Tot slot	6

Inleiding

Het Mercurius College is een nieuwe vrije middelbare school in Delft. We streven ernaar om een school te zijn die drijft op drie belangrijke pijlers: liefde, verbinding en vitaliteit. Door deze begrippen in alle facetten van onze school te verweven zijn we een school waar alle leerlingen welkom zijn en zich welkom voelen. Op het Mercurius College staat de mensontwikkeling centraal, door de leerlingen bewust te maken van voelen (hart), denken (hoofd) en willen (handen), ontwikkelen zij hun eigen competenties en kunnen zij worden wie zij willen en kunnen zijn. Het halen van een diploma is dan ook een onderdeel van het vinden van een eigen plek in een steeds veranderende wereld. Bij deze visie op mensontwikkeling kunnen we niet voorbijgaan aan het feit dat er soms extra uitdagingen zijn waar leerlingen mee te maken krijgen, zoals dyslexie. In dit protocol willen we aangeven hoe we hier op school mee werken.

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die zich kenmerkt door hardnekkige problemen in de automatisering van woordidentificatie (lezen) en/of schriftbeeldvorming (spellen). Het probleem is hardnekkig en blijft bestaan ondanks extra hulp: de automatisering van klank/tekenkoppeling komt ook na langdurig en herhaald oefenen niet op gang. Dyslexie wordt veroorzaakt door een storing in de hersenen, het is erfelijk, onafhankelijk van intelligentie en een complex probleem, dat invloed kan hebben op het hele functioneren van een leerling. Leerlingen met dyslexie blijven wat betreft schoolprestaties vaak achter bij het niveau dat van hen verwacht mag worden. Hun prestaties zijn, ondanks hun inzet en ijver, niet in overeenstemming met hun verstandelijke capaciteiten. De gevolgen die dyslexie kan hebben verschillen per leerling. Hoeveel last een leerling heeft van dyslexie hangt samen met de eisen die een specifieke situatie stelt aan zijn lees- en spellingvaardigheid. Daarnaast hangt deze last af van de mate waarin een leerling in staat is zijn problemen te compenseren.

Gevolgen van dyslexie

Veel voorkomende belemmeringen die ten gevolge van dyslexie kunnen voorkomen zijn:

Technisch/inhoudelijk

Niet goed en snel lezen van teksten (decoderen)

Niet vlot en accuraat spellen op woordniveau

Slecht automatiseren (van o.a. regels of woordjes) bij alle vakken

Organisatorisch

Moeite met het organiseren en indelen van tijd (bijvoorbeeld bij het maken van huiswerk)

Verminderde concentratie

Sociaal/emotioneel

Ernstige twijfel aan eigen competentie

Onvoldoende intrinsieke motivatie

Ontwikkelen van faalangst

Dyslexieverklaring

In overeenstemming met het landelijke dyslexieprotocol hebben alle leerlingen die in het bezit zijn van een officiële dyslexieverklaring (afgegeven door een erkende GZ-psycholoog of orthopedagoog) op school recht op verschillende (extra) faciliteiten. Ook op het Mercuriuscollege zijn de aangeboden faciliteiten daarom in overeenstemming met het begeleidingsadvies uit het dyslexierapport.

Wat doet de school?

Het Mercuriuscollege heeft op dit moment nog geen coördinator dyslexie. Op dit moment neemt de remedial teacher deze taak op zich. De coördinator dyslexie is goed op de hoogte van het landelijk gehanteerde dyslexiebeleid en van de specifieke problemen van dyslectische leerlingen. Zij is het aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en leerkracht en geeft voorlichting over speciale hulpmiddelen. De wens is om in de eerste klassen verschillende bijeenkomsten te organiseren met groepjes leerlingen waarin de extra faciliteiten worden besproken die de school de leerlingen kan bieden. Daarnaast kan daar met de leerlingen worden besproken wat wij als school van onze leerlingen verwachten en kunnen leerlingen hun wensen en behoeften naar voren brengen. Deze bijeenkomsten starten in januari 2024, maar de dyslectische leerlingen zijn bij de start van schooljaar 23/24 wel per klas. Bij elkaar gekomen om de faciliteiten voor de dyslecten te bespreken.

Na deze bijeenkomst wordt een dyslexiekaart verstrekt, waarop staat welke faciliteiten voor de betreffende leerling gelden. Het is van belang dat de leerling deze kaart altijd bij zich heeft. Alle leerkrachten zijn ervan op de hoogte welke leerling een dyslexieverklaring heeft (dit is zichtbaar in SOMtoday) maar op de dyslexiekaart staan de persoonlijk toegekende faciliteiten nogmaals benoemd waardoor de docent niet in het systeem hoeft te zoeken. Niet iedere leerling heeft dezelfde ondersteuning nodig bij ieder vak en ook verschilt de mogelijke ondersteuning per vak. Naast de informatie op de dyslexiekaart blijft verdere communicatie tussen leerkracht en leerling van groot belang. Zowel de leerkracht als de leerling is hiervoor verantwoordelijk.

Jaarlijks wordt er door de coördinator dyslexie aan de start van het schooljaar (miv jan 2024) een **speciale ouderavond** georganiseerd voor de ouders van leerlingen met dyslexie/dyscalculie waarin het beleid van de school aan bod komt, de stand van zaken over de dyslexie/examenbepalingen e.d. wordt besproken en er wordt doorgenomen welke aanpassingen er mogelijk en niet mogelijk zijn.

Ook is een individueel gesprek mogelijk met de coördinator dyslexie, om specifieke problemen te bespreken. Verdere hulp van dyslectische leerlingen vindt zoveel mogelijk plaats tijdens de lessen. De remedial teacher kan, in uitzonderlijke gevallen, kortdurende individuele begeleiding bieden of adviseren over externe hulp. Dit gebeurt in samenspraak met de vakleerkracht, mentor/klassenleerkracht en loopt altijd via de ondersteuningscoördinator. De ondersteuning op school heeft als doel de leerling zo snel mogelijk zelfstandig te laten opereren en zal dus meer liggen op het inzetten van hulpmiddelen, plannen en organiseren dan inhoudelijke ondersteuning.

Faciliteiten voor dyslectici

Dyslectische leerlingen zijn zeer geholpen met goed gestructureerd en gefaciliteerd onderwijs, maar voor de meeste leerlingen zullen daarnaast ook specifieke maatregelen nodig zijn. Er worden faciliteiten verleend op basis van de voorgestelde adviezen uit het dyslexierapport, behorende bij de individuele dyslexieverklaring. Per leerling wordt gekeken wat mogelijk én haalbaar is. De faciliteiten worden vastgelegd op de dyslexiekaart die de leerling altijd bij zich heeft.

Mogelijke faciliteiten zijn:

Gebruik van voorleessoftware, die tegenwoordig vaak gratis te downloaden is. Apps als beter lezen, google en ook de engelstalige camera op de iphone bijv.)

Gebruik van een laptop bij examens (tijdig aanvragen)

Auditieve ondersteuning bij toetsen

Gebruik van een computer bij verslagen en uitwerkingen

Kopieën van dictaten/periodestof

Maximaal 20% extra tijd bij proefwerken of een vergelijkbare aanpassing in het te behalen puntentotaal

Mondeling herkansen van een toets, ter compensatie (alleen in de 1^e en 2^e klassen en indien organisatorisch mogelijk)

Proefwerken in groot lettertype, met uitvergrote bronnen (Arial 12 is het standaard lettertype voor het examen, andere vergrotingen zijn niet nodig bij het gebruik van Arial 12.)

Gebruik van apps bij het lezen van boeken (literatuur)/gebruik van 'gesproken' boeken, zoals de bibliotheekapp, kobo of storytell.

Aangepaste beoordeling voor spelling

Van de leerling wordt verwacht dat deze zich voldoende inzet, op tijd hulp vraagt, het huiswerk goed bijhoudt en zelf met leerkrachten afspraken maakt. De coördinator dyslexie kan adviseren en hulp bieden indien nodig. Leerlingen die in de klas met een computer of apps willen werken, dienen zelf een laptop, of tablet, mee te nemen. Mocht dit een probleem zijn dan is er altijd een oplossing mogelijk. Neem in dat geval contact op met de rt-er. Deze kan door de it-beheerder een unieke wifitoeegang krijgen. Alle bovenstaande faciliteiten worden **altijd** aangeboden **in overleg met de mentor en/of vakleerkrachten**.

Digitaal materiaal

Ter ondersteuning van de dyslectische leerlingen op school heeft het Mercuriuscollege gekozen voor apps die teksten kunnen voorlezen. Dit omdat we veel verschillende bronnen gebruiken en zo elke willekeurige tekst kunnen laten voorlezen. Veel kinderen die van de basisschool komen hebben hier al ervaring mee en anders kan de leerling in de rt hiermee leren werken. Dat betekent dat een leerling de mogelijkheid moet hebben teksten te scannen met een tablet waar die app op staat.

Schooljaar 23/24 moeten we onderzoeken hoe dit met de centraal schriftelijke examens gaat.

Verplichte talen en keuzemogelijkheden

Vrijstelling voor Nederlands of Engels is niet mogelijk, dit zijn verplichte eindexamenvakken. Het minimale niveau dat leerlingen moeten behalen is vastgelegd in de kerndoelen. Voor onderdelen van de kerndoelen die in de onderbouw worden afgesloten kan in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend.

In de eerste drie leerjaren zijn Frans en Duits verplicht. In de jaren daarna zijn er geen mogelijkheden tot ontheffing, omdat er in de verschillende profielen keuzevrijheid is. Alle profielen, met uitzondering van het C&M-profiel in havo en vwo, bieden de mogelijkheid de tweede vreemde taal te laten vallen. Er wordt op school altijd rekening gehouden met de doorstroommogelijkheden van de leerling.

Officiële regelingen m.b.t. het eindexamen

We zijn een startende school, dit onderdeel zullen we komend schooljaar (2023-2024) moeten herijken. Voor nu is dit het uitgangspunt:

De exameneisen zijn voor alle leerlingen hetzelfde. Dit geldt ook voor de correctievoorschriften voor spelling. Spelling alleen kan nooit een onvoldoende voor het centraal schriftelijk opleveren. Leerlingen kunnen gebruik maken van een tekstverwerker met spellingcontrole. Dit recht geldt voor *alle* eindexamenkandidaten. Voor de schoolexamens en voor het centraal examen mag de computer als schrijfgerei gebruikt worden. Zowel de spellingcontrole als de woordvoorspeller in voorleesprogramma's is toegestaan, en ook een woordenboek.

Leerlingen met een erkende dyslexieverklaring hebben bij het centraal examen recht op een standaard **tijdverlenging van 30 minuten**. Ook op het schoolexamen hebben leerlingen recht op meer leestijd. Hier geldt een maximale **verlenging van 20%**, de tijdverlenging is dus in verhouding met de tijdsduur van de toets.

Als een leerling aangepast examen doet, dient de examensecretaris dit tijdig aan de inspectie te melden. Belangrijk is dat alle andere aanpassingen dan extra tijd (zoals auditieve ondersteuning) alleen zijn toegestaan als dit vermeld is in de dyslexieverklaring van de leerling. Examenopgaven op cd of een bestand voor voorleessoftware dient door de leerling **vóór 1 oktober** van het betreffende schooljaar aangevraagd te worden bij de

examensecretaris. Een andere eis is dat dat de leerling al geruime tijd met het hulpmiddel moet hebben gewerkt (wettelijk examenbesluit).

Signalering

Ernstige vormen van dyslexie worden vrijwel altijd op de basisschool onderkend. Toch zijn er in het voortgezet onderwijs leerlingen bij wie dyslexie zich manifesteert als ze veel talen en teksten moeten verwerken en produceren. Zij bereiken dan pas de grenzen van hun compensatiemogelijkheden. Hierdoor kan het voorkomen dat ernstige lees- en/of spellingsproblemen pas bij leerlingen in de brugklas of in hogere jaren van het voortgezet onderwijs worden gesignaleerd.

Signalering vindt op het Mercuriuscollege plaats op basis van:

Informatie uit het basisonderwijs;

Observatie van leerkrachten, mentoren en de remedial teacher;

Resultaten van twee signaleringstoetsen die in de 1^e klas worden afgenomen (Citotoetsen).

Leerkrachten, de coördinator dyslexie en de remedial teacher hebben de taak alert te zijn op leerlingen met problemen. Wanneer een leerkracht het vermoeden van dyslexie heeft, vindt na afstemming met de coördinator dyslexie een observatie met een signaleringsinstrument plaats. Bevindingen worden gedeeld met het team en indien nodig worden vervolgstappen ondernomen. In overleg met de ouders/verzorgers en de klassenleerkracht wordt de leerling doorverwezen naar een GZ-psycholoog of orthopedagoog voor verder onderzoek. De kosten van een dergelijk onderzoek zijn voor rekening van de ouders/verzorgers.

Tot slot

Positieve verwachtingen en een constructieve houding van leerkrachten en ouders is voor iedere dyslectische leerling van belang. Van de leerlingen zelf verwachten we voldoende inzet, ook bij moeilijke vakken, het in gesprek gaan met docenten bij problemen en het accepteren van geboden hulp. Een goede motivatie, vertrouwen, doorzettingsvermogen en ondersteuning vanuit de thuissituatie spelen een belangrijke rol in het schoolsucces.

Faciliteiten;

Naam leerling:

Klas:

Kopieën van aantekeningen en bordschema's

(bijvoorbeeld: je mag een kopie maken van de aantekeningen van een medeleerling)

Leesbeurten vooraf aankondigen

(Bijvoorbeeld: bij de volgende les vraag ik je deze alinea voor te lezen)

Gebruik van laptop

Voor het maken van aantekeningen, uitwerken periodeteksten of het maken van (digitale) opgaven

Extra tijd met toetsen

Aanpassingen in de beoordeling bij talen

(bijvoorbeeld herhalingsfouten niet tellen, max 10% puntaftrek bij spellingsfouten etc.) Vaksecties moeten dit afspreken met elkaar

Gebruik van hulpmiddelen

(zoals een spellingregelkaart, voorleesapps etc.)

Gebruik van ondersteunende faciliteiten bij toetsen

(voorleesfunctie, laptop, inspreken toetsen etc.)